

Свічкарь Ольга Валентинівна
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
факультет соціально-психологічної освіти та управління,
здобувач вищої освіти*
Науковий керівник –
Маргулов Артур Худувич,
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
факультет соціально-психологічної освіти та управління,
кафедра міжнародних відносин та туризму,
професор, доктор історичних наук, доцент*

ЖИТЛОВІ ПРОГРАМИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ РАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

«Квартирне питання» сало наріжним каменем існування радянської системи масової агітації. Ідея про надання кожній радянській родині окремих житлових метрів використовувалась протягом всього існування режиму. Це стало виникненням масштабних програм, які і сьогодні знаходять свій відгук у квартирах типу «сталінки», «хрущовки», «брежнєвки» – вони були найбільш масовими та популярними.

Радянська система працювала так, що виробництво було нерозривно пов'язане з підтриманням умов життя працівників і членів їх родин. За рахунок державних коштів, будувалася основна частина житла, а за рахунок коштів трудящих, будувалися односімейні будинки, які згодом ставали власністю забудовника. Зовсім інше питання щодо кооперативного житла. Зазвичай відповідальними були організації, які уклали договір з кооперативом. Ще однією особливістю тих років стало зведення будинків великими районами, навіть цілими масивами. Уявіть собі, за період з 1951 до 1955 рр. обсяг житлового будівництва збільшився на 20%, в порівнянні з повоєнними роками. Вражає ще один факт: темп зростання житлового фонду міст і селищ став опереджати приріст чисельності жителів міста.

Що ж таке «сталінки», або «сталінські будинки», їх переваги та недоліки. За поняттям «сталінки» стоять асоціації: великі, індивідуальні або парні, значна кількість кімнат, зручності (водопровід, каналізація, підогрів води), гарне планування – а чи було так насправді? Дійсно, «сталінки» – це будинки з висотою від 2-ох поверхів, оснащені муніципальними зручностями, зазвичай 3 або більше 4-ох кімнат. Як правило, їх будували для робітників і часто це нагадувало більш скромне житло, але інколи, у таких будинках, були передбачені і майстерні для скульпторів, а деякі власники могли навіть організувати собі бібліотеки, офіси. На нижніх поверхах «сталінки» навіть були зони обслуговування для персоналу служби безпеки та двірників. Щодо архітектури, все було

просто: відсутні декорації, плоскі фасади та стандартний литий декор. Зовні нічого особливого, матеріалом для будівництва слугувала цегла, яка покривалася штукатуркою. Фасад будинку прикрашали ліпниною, а також використовували кам'яну або керамічну плитку. Для даху покрівельним матеріалом було сланцеве або дахове залізо. Обов'язковою деталлю дахів в будинках Сталіна було те, що вони склалися з декількох секцій, утворюючи велике горище з дерев'яними кроквами. Та особлива увага приділялася висоті стелі – не нижче 3-ох метрів (!) Ці розрахунки виходили з того, що в одній кімнаті перебувало кілька людей і вони потребували певної кількості повітря для життя. Перевагою такого житла став термін придатності будинків – 125 років, а також посправжньому вдале планування, що робило його просторим та зручним.

На зміну «сталінкам» прийшли «хрущовки». З якими ж головними проблемами зіткнулися власники таких квартир? Будівництво «хрущовок» припадає на 1959 рік – це була повна протилежність «сталінкам»: 4-и кімнати, де найменша – кухня, а санвузол мав ще меншу величину. Зазвичай, площа «хрущовок» була від 18 до 50 м. Такий тип квартири був некомфортним. По-перше, тому що для будівництва використовували панелі або цеглу (не у 4 ряди, як у «сталінках») і це давало доволі низьку звукоізоляцію. По-друге, суміщені санвузли. По-третє, прибрали балкони та підвали і відмовилися від ліфту. «Хрущовки» «пишалися» додатковими «зручностями»: велика комора для зберігання непотребу та вбудований під кухонним підвіконником так званий «хрущовський холодильник». А ще володар такої квартири мав змогу облаштувати додаткову комору чи погріб на виділеному для цього місці.

Як відомо, «брежнєвки» це покращений варіант «хрущовок». Тож, чи стали «брежнєвки» масовим видом житла, чи були лише елітні? Із самої назви виходить, що такі будинки проектувалися за часів Л. І. Брежнєва – саме від його імені пішла ця назва. Щодо планування, то вони були гіршими, ніж сучасні будинки, але кращими, ніж «хрущовки». Сьогодні можна знайти близько 40-ка «брежнєвських» планувань. Починалося все з 8-9 поверхів, потім стали будувати в 5 поверхів, а також 14 і 17. Найчастіше використовували панельне будівництво, рідко використовували цегельний варіант. За часів Брежнєва ввели в експлуатацію 1,6 млрд. кв. м. житлової площі та забезпечили безкоштовним житлом 162 млн. людей. Перевагами такого житла є: наявність ліфтів та сміттєпроводів, а також вдале місце розташування – райони з розвинутою інфраструктурою. «Брежнєвки» будувалися в такому ж «стахановському поспіху», як і «хрущовки», але на якість швидкі темпи будівництва не вплинули.

«Безкоштовне» державне житло формувало в свою чергу залежність працівника від підприємства та його керівництва. Відсутність вільного ринку змушувало громадян країни до вигадування різних «схем» для куплі-продажу цих квартир. Відсутність прав власності на житло додатковим фактором впливало на «осілість» населення та негативно позначалось на його мобільності. Як ми бачимо, доступ до житла у радянський період був відкритий лише громадянам, які лояльно сприймали існуючий устрій.

Бібліографічні посилання:

1. Мисак Н. Р. Формування ідентичності районів масової житлової забудови 1960–1980-х рр : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури (доктора філософії) / Н. Р. Мисак ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2018. 290 с.
2. Єрофеев М. Д. Історія хрущовки / М. Д. Єрофеев // Культура. Статті. Економіка. 2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://openleft.ru/?p=4962> (дата доступу 03. 04. 2020)
3. Денисюк Ю. Что такое квартира-сталинка? / Ю. Денисюк // 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://dom.ria.com/articles/chto-takoe-kvartira-stalinka-173713.html> (дата доступу 03. 04. 2020)
4. Денисюк Ю. Что такое квартира-брежневка? / Ю. Денисюк // 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу :<https://dom.ria.com/articles/chto-takoe-kvartira-brezhnevka-173753.html> (дата доступу 03. 04. 2020)
5. Бігдан І. Жилые дома в СССР / І. Бігдан // 2011. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ibigdan.livejournal.com/9585803.html?cut_expand=1&page=2__(дата доступу 03. 04. 2020)

Боровенська Анастасія Анатоліївна

Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ,

факультет соціально-психологічної освіти та управління,

здобувач вищої освіти

КРАУДСОРСИНГ ЯК ЯВИЩЕ КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Легітимність традиційно має вирішальний вплив на стабільність та ефективність будь-якої політичної влади. В сучасному світі відбувається трансформація суспільних критеріїв щодо трактування легітимності влади. Найважливішою суспільною вимогою до влади стає запит на формування прозорого управління та розвиток елементів прямої демократії. Для задоволення суспільних запитів владні інституції розробляють нові механізми у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, серед яких особливої уваги заслуговує краудсорсинг.

Краудсорсинг (англ. crowdsourcing, crowd – «натовп» і sourcing – «використання ресурсів») є достатньо новим явищем в соціокомунікативних технологіях та представляє собою модель вирішення суспільних та державних задач на основі розподілу певних функцій між виконавцями, що мобілізує людські ресурси та скорочує час виконання задачі. На відміну від аутсорсингу, у краудсорсингу розв'язанням одного питання займається група людей. Таким чином, завдяки використанню методів краудсорсингу широко використовуються можливості сучасних технологій громадського консультування, громадської експертизи, коли пропозиції та рішення може пропонувати